

Громадська організація

**ПРАВОВИЙ
СВІТ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ
НАУКИ**

4-5 вересня 2015 р.

Дніпропетровськ

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

«ВНУТРІШНЄ» І «ЗОВНІШНЄ» В ПРАВІ

Євграфова Є. П...... 6

СВОБОДА ЯК ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ

Кожан В. В...... 10

ПРАВОВА ВИЗНАЧЕНІСТЬ В ПРАКТИЦІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Панкратова В. О...... 14

СВІТОВІ МОДЕЛІ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Педан І. В...... 17

СВІТОВІ МОДЕЛІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Савінов А. В...... 21

РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОВС

Станько І. Я...... 24

«ПРАВОВА СИСТЕМА» ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНЕ ПОНЯТТЯ

Удовика Л. Г., Савінов А. В...... 28

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОЇ ДЕФІНІЦІЇ
ТА ЗМІСТУ ПОНЯТЬ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ
ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ЇЇ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Цьомра В. Ю...... 33

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

ПРАВОВА ПРИРОДА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Бровко Н. І...... 37

НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН
ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ІНШИМИ
ГРОМАДСЬКИМИ ФОРМУВАННЯМИ

Грабовий О. А...... 40

РОЗМЕЖУВАННЯ ВІНДИКАЦІЇ ТА РЕСТИТУЦІЇ
У ЗАХИСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЖИТЛО

Зайцев А. Ю...... 44

ПРО ДЕЯКІ СПРОБИ ЗАКОНОДАВЧОГО
ЗАКРІПЛЕННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Кузьменко С. Г...... 49

Бровко Н.І., кандидат юридичних наук, доцент
*завідувач кафедри історії, теорії держави і права
та державного будівництва
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна*

ПРАВОВА ПРИРОДА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Місцеве самоврядування є потужним каталізатором формування громадянського суспільства, оскільки свідома участь жителів у процесі утворення гідних умов життя на певній території сприяє формуванню у них відповідальності за рішення місцевих проблем, тим саме підвищує їхню соціальну та громадянську активність.

Аналіз теоретичних основ місцевого самоврядування має важливе значення для кращого розуміння особливостей конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні та динаміки його становлення і розвитку на новітньому етапі української державності.

Питання місцевого самоврядування активно вивчаються юридичною наукою вже близько двохсот років. Теоретичні основи вчення про місцеве самоврядування були закладені в кінці XVIII - першій половині XIX ст. представниками французької та німецької юридичних шкіл.

Історично першою була науково обґрунтована теорія вільної громади (теорія природних прав громади), основні положення якої були сформульовані Туре в доповіді щодо законопроекту про реформу місцевого управління у Національних зборах Франції в 1790 році та знайшли своє відображення в положеннях Конституції Бельгії 1831р. (щодо особливої "громадівської" влади). Остання містила статтю, присвячену громадівському управлінню та поряд із законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади визнавала четверту гілку - муніципальну [4, с.8-9].

Теорія вільної громади базувалася на ідеях природного права. Вона виходила з того що право територіальної громади на вирішення своїх справ має такий самий природній та невідчужуваний характер, як і права та свободи людини. Територіальна громада складалась природнім шляхом, тому місцеве самоврядування розглядалось по відношенню до державної влади як автономна, публічна влада громади [3, с.16].

Конституція України також визнає місцеве самоврядування природнім правом територіальної громади на самостійне вирішення питань місцевого значення. Під природним правом територіальної громади тут слід розуміти сукупність прав жителів певних населених пунктів вирішувати нагальні питання. Мова йде про ті права, які є невідчужуваними та непорушними, а тому – природніми.

Аналізуючи дане право приходимо до висновку, що воно не залежить від законодавчого визнання чи невизнання його державою, адже виходить від людської особистості та є невідємним від неї. Людина власне за своєю природою має потребу захистити та відстояти себе та свої права. Тому право на місцеве самоврядування — це природне право територіальної громади. Це означає, що місцеве самоврядування як споконвічне право громади має не октройований характер, а належить громаді в силу її природи. Держава з допомогою правових заходів лише впорядковує, зовнішньо оформлює самоврядну активність територіальних громад. Визнаючи та гарантуючи дане право, держава дає змогу самостійно розвиватися територіальним громадам, у той же час підкріплюючи та захищаючи муніципальну діяльність з допомогою ряду заходів, які, насамперед, передбачені конституційно.

Відповідно до ст. 5 Конституції України, народ здійснює свою владу безпосередньо і через органи державної влади й органи місцевого самоврядування [1]. Іншими словами, держава визнає місцеве самоврядування як самостійний рівень здійснення народом належної йому влади. Це передбачає передусім організаційну відокремленість і незалежність місцевого самоврядування від державної влади, його самостійність при

вирішенні питань місцевого значення. Але самостійність, як вказує Конституція України, в межах власних повноважень. Таким чином, йдеться про правові межі автономності місцевого самоврядування, а не повну самостійність і незалежність місцевого самоврядування від усієї системи публічного владарювання. Така самостійність означає, що жоден з органів державної влади, жодна посадова особа не має права приймати акти, здійснювати дії, які втручаються у сферу місцевого самоврядування. Державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією й законами України. Тому досить важливе значення сьогодні має Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)», який внесений Президентом України, де мова йде про здійснення місцевого самоврядування територіальними громадами як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: раду громади та виконавчі органи місцевого самоврядування громади [2].

Література:

1. Конституція України
2. Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України»
3. Мартиненко П.Ф. Децентралізація у здійсненні державної влади як конституційний принцип в Україні//Українсько-європейський журнал міжнародного та порівняльного права: Спеціальний випуск. – Т.1. - Вип.2. - 2001.- С.29.
4. Панейко Ю.М. Теоретичні основи самоврядування. – Л.: Літопис, 2002. – С.12.